

CHIȘINĂU – NOTE DE CĂLĂTORIE

Alexandru Ș. BOLOGA¹

bologa1813@yahoo.ro

MOTTO: „Să cinstim memoria strămoșilor, ca să putem, la rândul nostru, nădăjdui la respectul și grija celor care vor rămâne după noi”.

(D. Păuleanu, *Tranziție și identitate culturală*, 1999)

ABSTRACT: I have carried out a three-day travel to Chișinău, the capital of the Republic of Moldova, former historical province of Romania, called Bessarabia at that time. The aim of this enterprise was the participation in the fourth Grand National Assembly dedicated again to the unification of Bessarabia with Romania. A slight but promising change of mentality has occurred in the mentality of the Romanian locals in this respect in the last two decades and most importantly including the young generation.

KEYWORDS: Grand National Assembly in Chișinău, Republic of Moldova, Romania, reunification

Călătoria a fost efectuată cu o firmă de transport din Basarabia, pe ruta Constanța-Hârșova-Ciurgeni/Vadu Oii-Braila-Tecuci-Bârlad-Huși-punctul de trecere a frontierei de stat ALBIȚA / LEUȘENI – peste Prut – Chișinău, însumând 454 km.

Controlul actelor de identitate a durat cca 30 de minute de ambele părți ale frontierei.

Este remarcabil faptul că pentru prima dată, de foarte puțin timp, trecerea se poate efectua de către cetățenii români numai cu CARTEA DE IDENTITATE, fără pașaport (sic).

Evenimentul, organizat de către O.N.G. *Platforma Unionistă Acțiunea 2012*, cu sediul în București și filiale în toate provinciile României, în

¹ Dr. în biologie; președinte al Filialei Constanța a CRIFST al Academiei Române; membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România/Secția Științe biologice.

colaborare cu organizația omologă *Tinerii Basarabiei* de la Chișinău, este al patrulea, după prima Mare Adunare Națională, care a consfințit trecerea la grafia latină (27 august 1989), a doua Mare Adunare Națională care a determinat schimbarea fostei denumiri a statului Republica Sovietică Socialistă Moldova din 2 august 1940 în Republica Moldova (16 decembrie 1990) și a treia Mare Adunare Națională prin care s-a proclamat independența față de U.R.S.S. (27 august 1991).

Actualul Bloc al Unității Naționale (B.U.N.), constituit în 16 mai 2015, a adresat – din același loc unde acum 25 de ani s-a decis ruperea de U.R.S.S și s-a făcut primul pas spre regăsirea românilor în același stat –, un apel basarabenilor din toate raioanele pentru a veni la acest eveniment memorabil (fapt care din păcate nu avea să se întâmple din cauza interdicției de participare din partea unor partide politice actuale mai mult decât evident potrivnice Unirii).

Adunarea din 5 iulie a fost pregătită de către *Platforma civică Onoare, Demnitate și Patrie* printr-o amplă campanie de informare, sub deviza „MOLDOVENII SUNT ROMÂNII”, cu scopul promovării adevărului istoric și realităților etnice și culturale ale poporului român: au fost invocate citate și mărturisiri ale celor mai ilustre și devotate spirite ale Basarabiei contemporane – Ion și Doina Aldea-Teodorovici, Ion Vatamanu, Leonida Lari, Dumitru Matcovschi, Gheorghe Ghimpu, Grigore Vieru ș.a.

Reamintesc că Prima Mare Adunare Națională s-a desfășurat sub îndemnul „*să aruncăm din noi afară robul supus al fricii, să ne unim cu toții într-o singură suflare și să pornim spre Chișinău coloane întregi cu autobuse și autoturisme, pe jos, în cete compacte, cu drapele naționale, cu haine naționale, cu cântece*”.

Această cea de a patra Mare Adunare Națională a fost precedată în 4 iulie a.c. de distribuirea tirajului rămas al Uniculului Cotidian Național, *Timpu*, ediție specială, din iunie 2015 și a fluturașului CE NE UNEȘTE? care aduce la cunoștință:

Aceeași limbă!,
 Aceeași istorie!,
 Aceeași cultură!,
 Aceleași tradiții!,
 Aceeași religie!,
 Același tricolar!

adăugând foarte explicit și CE NE DESPARTE? – hoții din Parlament (aș adăuga și din cel al României, n.a.), doar ei nu vor Unirea.

Acceptarea acestor informații din partea voluntarilor locali și a celor care am venit din numeroase zone românești participând la difuzarea lor, împreună cu invitația explicită de a participa la Adunarea de a doua zi, de către localnici, a fost diferită, de la acceptarea lor cu interes de către majoritatea celor cu simțire patriotică românească, până la indiferență și/sau refuz fățiș de către unii rusofoni.

Adunarea propriu-zisă din 5 iulie a.c. a început conform anunțurilor la orele 14.00 și a durat până la orele 16.30. Ea a cuprins rostirea rugăciunii Tatăl nostru și a câtorva intervenții ale preoșimii locale, discursuri ale unor persoane publice și particulare (fără reprezentanți guvernamentali ai autorităților centrale sau locale din câte am înțeles), recitare de poezie, cântece populare și cântece patriotice.

Dintre vorbitori am apreciat în mod deosebit discursul reprezentantei diasporei românești, sosită de la Roma (Italia), prin conținut, spirit mobilizator, expresivitate, vitalitate și sensibilitate. Totuși personal nu împărtășesc aserțiunea exprimată, printre altele, și anume *necesitatea* acceptării independenței Republicii Moldova, menționată în alocuțiune, *imediat* de către România. Poate nu sunt în măsură să contest această „necesitate”, eventual circumstanțială de moment, dar sunt tributari conștientizării ulterioare a faptului că, de ex., Republica Federală Germania nu a acceptat din punct de vedere politic și dipolmatic existența R.D.G. De abia după Acordul de bază (1971), admiterea ca membru deplin în O.N.U. (1973) și în C.S.C.E. (1975), la nivel guvernamental nu a mai fost posibilă nrecunoașterea autonomiei acesteia. Grupările de dreapta au scris în permanență „R.D.G.” (sic) și au considerat până la sfârșit acest al doilea stat german ca zonă de ocupație sovietică (SBZ), pe scurt „zonă”; iar refugiații R.D.G., ajunși în vest, erau tratați în mod foarte oficial nu ca străini, ci drept germani, cu toate drepturile și obligațiile implicite. Cu alte cuvinte, într-adevăr, îmi amintesc perfect bucuria care ne-a cuprins atunci pe toți pentru că Basarabia noastră a scăpat de sub cizma rusească (sovietică) îndelungată, dar ce dovadă mai pertinentă poate fi valorificată de către vrăjmașii antiunioniști tradiționali, decât faptul că noi înșine recunoaștem, chiar cu patos, existența unui alt stat românesc pe hartă. Sunt convins, în continuare, că a fost o eroare majoră, ale cărei consecințe se repercutează până în prezent. Într-adevăr, nu sunt chiar atât de naiv încât să-mi fi imaginat că această reunificare ar fi putut fi realizată cu vigoare și simplitate, fără întârziere, dar nu pot nici să mă împiedic să regret că nu am acționat și noi, cu toții, ca germanii,

fără amânare și întârziere, pentru Unire, când prospețimea evenimentelor, ardoarea și entuziasmul oamenilor de rând poate ar fi favorizat și permis realizarea acestui deziderat național major, așteptat și dorit de mulți dintre noi. Desigur, podurile de flori, atât de bine intenționate de la Prut, nu au fost suficiente. Oricum, să sperăm că încă nu este imposibil sau prea târziu, iar evoluția evenimentelor recente în Basarabia exprimă, înțeleg, o tendință ascendentă și încuraja-toare a atitudinii anticomuniste și prounioniste a populației românești.

Mi-a fost greu să apreciez numărul participanților, aparent mai mic decât în mai a.c. (?).

În schimb, m-am convins în decursul acestor două zile întregi petrecute în spațiile publice ale Chișinăului și grație ospitalității și comunicativității deosebite ale celor întâlniți și interpelați asupra dificultății răspunsului la întrebarea câți dintre cetățeni ar vota pentru și câți împotriva Unirii? Încercând o medie(re) a răspunsurilor primite de la destul de multe persoane, de condiție socială și de vârste diferite, ecartul ar putea fi cuprins eventual între 55% pro și 45% contra. Acest raport ar putea părea și este desigur dezamăgitor pentru cei care cred și speră în Unire, de pe ambele maluri ale Prutului, dar educația și spălarea creierelor după atâtea decenii explică această stare de fapt, de uitare a originii comune sau în cel mai bun caz de indiferență; mentalitatea este totuși în vizibilă și continuă ameliorare, din punct de vedere al schimbării comportamentului, sentimentelor și conștiinței civice naționale în privința apartenenței firești a Basarabiei.

Aduarea a fost urmată de un marș pe artera principală a capitalei, bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt, de peste 10 km până la ieșirea din municipiu către Iași, cu drapelul tricolor ale Regatului Român, României actuale și Republicii Moldova precum și diverse bannere cu inscripții naționaliste în sensul cel mai curat al noțiunii. În tot timpul marșului prin oraș au fost scandate în mod viguros lozinci patriotice, de ex., *UNIRE; Trăiască, trăiască și înflorească, Moldova, Ardealul și Țara Românească; România n-a avut niciodată hotar la Prut; Jos hotarul de la Prut; Chișinău, București, amândouă românești; ș.a.* Un moment aparte l-a constituit oprirea manifestațiilor și demonstrația mai mult decât explicită și univocă din fața Ambasadei Federației Ruse la Chișinău, cu scandarea repetată, în mod îndelungat, a sloganului atât de semnificativ *Rusia, nu uita, Basarabia nu-i a ta!*; acest marș urmează să fie completat la rândul lui cu un marș de câteva zile,

până la Prut, încheiat cu traversarea lui, ÎMPREUNĂ, pe malul românesc și ajungerea la București în 12 iulie.

Toate manifestațiile de duminică au fost însoțite de forțe ale Poliției și ale grupării ORDINE (echivalentul grupării NOUA DREAPTĂ din România, din câte am înțeles, dar fără legături cu aceasta), filmate de câteva posturi de TV și din România și nu s-au semnalat incidente sau fapte de violență.

Românii de pe ambele maluri ale Prutului (basarabeni cu pașaport românesc sau biometric) sunt invitați sâmbătă 11 iulie a.c. la refacerea podului de flori la Ungheni.

Nu au întârziat, în schimb, unele postări denigratoare și false, în internet, care dezinformează tendențios și mincinos, asupra intențiilor „agresive” ale participanților din România, imediat după încheierea evenimentelor; evident, nici vorba de așa ceva, dar un semnal clar că acestea au deranjat și continuă să deranjeze forțele organizate sau mișcările spontane potrivnice cauzei Unirii.

În plan personal în cursul deplasării am intrat în posesia broșurii *SUB JUG STRĂIN*, de Gheorghe Dighiș (Ion T. Costin), primar al Chișinăului între 1933–1937, publicată de Editura Ligei pentru Liberarea Basarabiei, ediția II-a, Tipografia Curții Regale, București, în 1915 și reeditată acum, care se încheie cu cuvintele înălțătoare și justificate **BASARABIA TREBUIE SĂ REDEVIE ROMÂNEASCĂ! BASARABIA TREBUIE RECUCERITĂ!**

Revenirea în țară, pe același traseu, a decurs fără nici un incident, cu același control de documente la frontieră, al buletinelor pentru români și al pașapoartelor pentru basarabeni, cetățeni încă nonEU.

Să ne ajute Dumnezeu și guvernării să înfăptuim din nou UNIREA, pe care înaintașii noștri au reușit-o cu jertfe de sânge și care în prezent s-ar putea repeta prin înțelegere pașnică, în mod ideal – ca o victorie istorică a adevărului, dreptății și libertății – până în 2018, putând fi dedicată astfel și sărbătoririi centenarului Marii Uniri din 1918!